

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Difficultatis 1. Præmittuntur quædam de specierum
Universalitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

Punctum Difficultatis 1.

Premittuntur quadam de specierum Universalitate.

PRÆMITTO 1. *Possibile esse speciem aliquam universalem.* Ratio, Tum quia id non implicat Contradictionem. Tum, quia habetur quid simile in aliis entibus, & ita unicus sensus communis potest representare omnia, quæ representant sensus particulares. Eadem Petreius, & quævalent animalitati & intellectivo. Unicum numero species expressa, potest representare quod alias representant duæ. Et indivisibile predicium representare potest duas distinctas realiter, simplices apprehensiones, unus idemque actus voluntatis, potest fieri ex pluribus motibus, quæ alias plurificant actus. Tum, quia quæ est proportio in modo essendi, eadem est in modo operandi, sed perfectiora entia colligunt perfectionem inferiorum. Ergo & species perfectiores, colligent perfectionem inferiorum specierum, adeoque erunt universaliores.

DICES 1. Non possunt una definitione definiti distinctè duo singularia; Ergo nec representari unâ specie.

RESPONDETUR. In primis medium terminum esse pro nobis; quia de facto definitio specierum, est definitio individuorum, secundum quod participant speciem. Deinde disparitas hæc potest esse, quia si una definitione definitur in singulari duo individua distinctè, hoc ipso non essent duo individua; quia singularitas unus, esset singularitas alterius; siquidem definitio unius singularitatis, esset definitio alius: tale autem absurdum non sequeretur, si universalis species una entitate, sed virtute multiplex, concurrat ad diversas singularium representationes. Quamquam etiam unus indivisibilis actus, potest duas definitiones formare.

DICES 2. Non possunt duæ imagines unico exemplari representari, imò hoc impossibile est, sicut est impossibile ut rosa fiat panis: Ergo impossibile erit species universalis.

RESPONDETUR. Si Antecedens procedat de exemplari physico & colorato, quia unus color non est alter color, nec nigrum dealbat, sit ut nigrum non possit exemplificari album; sed inde non sequitur, quod unum idemque principium, habens se per modum potentiae, non possit concurrere ad productionem notarum, quæ alias a pluribus pendent principiis: Si autem res sit de exemplari intentionali, falsum est, quod non possit indivisibilis notitia, representare plura imaginata & objecta.

DICES 3. Vel tantum connexa objecta non implicat representari ab eadem specie, vel etiâ inconnexa: Si secundum, ergo una species potest representare etiam omnia possibilia; Si pri-

mum, contra erit, quia connexa, non ita sunt connexa, quin habeant disconnexiones: Si ergo hæc disconnexiones possunt non ab una specie representari, non obest, quo minus & aliâ simpliciter disconnexa, represententur.

RESPONDETUR. Neutram partem convinci. Non secundam, quia est à faciliori ad difficilius viâ affirmationis; difficilius autem est, representare posse omnia, quam nonnisi aliqua. De illatione circa speciem omnium possibilem, infra dicetur. Primum etiam non convincitur, quia etiam procedit à faciliori ad difficilius viâ affirmationis, nempe à minori disconnexionem ad maiorem: Et sicut potest percipere oculus disconnexionem minorem, quæ est inter colores, non potest maiorem quæ est inter gustabilia, ita & in præsentia.

PRÆMITTO 2. *Admissa possibilitate universalium specierum manere inter alia in hoc difficultatem, quod cum illæ universales species non sint causa particularium, nec genus ad illas; quomodo tamen id facere & præstare poterunt, quod continent & præstant species particulares?*

RESPONDERI solet ad hoc per discursum desumptum ex Thoma hic q. 55. art. 2. ad 3. & 57. art. 2. in corpore. Reperiuntur quædam quæ cum aliorum neque causæ sunt, neque genera, neque species, sunt tamen in aliquo genere, sive illud analogum sive univocum sit, aliis excellentiora. Exemplum adfert S. Th. ab habitu universalis prudentiæ in homine, cuius actus est dirigere actus virtutum, ut magnanimitatis, cautelæ, & aliarum similium, qui tamen habitus, neque est causa, neque genus, neque species illius, quæ est quasi prudentia in Leone, ad actus magnanimitatis, & ejus quæ est in vulpe, ad actus cautelæ; sed tantum est quædam excellentia supra prudentiam Leonis & Vulpis. Similiter sensus communis, neque est causa, neque genus, neque species sensuum externorum, sed est potentia quædam excellentior & eminentior sensibus externis, isti enim inserviunt sensui interno, sive communi; & hic omnia distinctè agnoscit, quæ sensus particulares sigillatim attingunt, & aliud insuper quod illi non attingunt, v. g. differentiam albi & dulcis, quam nullus externus sensus percipit, cum in nullo externo, utrumque istud simul esse possit.

Eodem modo & de speciebus Angelorum dici poterit, quod scilicet ratione excellentiæ, in eo genere similitudinum, & specierum, possint esse tanquam ratio & propria similitudo plurium; quamvis respectu illarum, neque sint genera, neque causæ, neque singularum ratio adæquata. Porro hæc excellentia & eminentia specierum Angelicarum non aliunde oritur tanquam à priori, nisi quia species Angelicæ, sunt quædam naturalis participatio, & similitudo essentiae Divinæ prout essentia Divina, habet

habet rationem principii excellentioris & principalioris, ut indicat S. Thom. q. 57. a. 2.

Hic Discursus bonus est, sed relinquit aliquid inexplicatum, nempe quomodo plura in aliquo ente colligi possint: cum tamen v. g. rugibilitas & hinnibilitas in eodem ente colligi non possint. *Hoc ut explicetur*

Formatur hic Discursus desumptus ex S. Thoma hic q. 55. c. 3. Tota ratio excellentiæ est colligere perfectiones per plura sparsas: Hoc probat in primis Inductio, nam non est ita perfectum esse Ens quàm esse substantiam, quia hanc perfectionem, quam habet Ens, habet & substantia, & insuper addit propriam. Et certè quod Ens possit esse accidens, est quid ignobile, cum servitus sit ignobilitas; accidentia autem sunt nata servire substantiis, hac imperfectione ablata retentaque formalitate Entis, substantia adfert dignitatem quod est dominari accidenti, persequere stare. Et hinc fit quod substantia sit quid perfectius. Idem videre est in Deo qui appellatur à Patribus pelagus existentiae, & nos in prima Parte diximus illum esse essentiam perfectissimam in genere essentiae. Item quod sit perfectius colligere perfectiones per plura sparsas, per hoc probatur, quia pluralitas perfectionum, hoc ipso quia pluralitas est, numerum unius & alius unius, &c. perfectionum importat. Et cum una perfectio, non sit alia, collectio illarum in uno, & singulas superabit, ratione aliarum perfectionum, præter hanc unam contentarum, & æquabit hanc totam collectionem.

Porro sunt aliquæ tales excellentiæ quas in unum colligere, est neutram habere, sic v. g. colligere hinnibilitatem & rationalitatem est neutrum habere; alia autem excellentiæ sunt, quarum collectio patitur unitatem; & ita in sensu communi colliguntur sensus particulares, &c. Regula autem dignoscendi quænam perfectiones ita colligi possint, hæc potest haberi: ut includenda, habeant se per modum graduum superiorum, quia talia hoc ipso quia superiora sunt, indigent in inferioribus unificari. Si autem non habeant se per modum graduum superiorum, illa solum & in tantum in una perfectione colligentur, quæ dicunt ordinem, & in quantum dicunt adspecificari extrinsecè per aliud, præcipuè tanquam per objectum. Et ita quia sensus extrinsecè specificantur ab objectis, fit ut perfectio illorum, in tantum, in quantum dicit specificationem extrinsecam, intra unum sensum communem, colligi possit. E contra quia rugibilitas importat specificationem suam intrinsecam, itemque rationalitas, fit ut hæc, non possint in unum colligi, nullæque hoc possunt habere entitates secundum specificationem intrinsecam.

Horum ulterior hæc est Ratio: Quia si aliqua ratione specificationis extrinsecæ inter se contingat colligi, non sequitur ulla essentiarum

confusio, quæ aliàs sequitur si colligatur perfectio duorum in unum secundum specificationem intrinsecam, non enim tunc ipsa objecta inter se identificabuntur; non etiam virtutes ipsæ; neque enim prædicata intrinsecè oculi colliguntur in sensu communi, sed dabitur tantum virtus, quæ extendat se ad objecta plura, quàm alia; ad illa ipsa, extendendo se, alio modo: quod etiam contingit in ipsis brutis, & hominibus, quia ad eadem objecta se non raro extendunt, sine ulla intrinsecorum prædicatorum identificatione.

Quod si specificationes extrinsecæ possunt in eandem indivisibilem entitatem colligi, poterunt etiam species impressæ plures intra unam speciem universalem includi; cum etiam hæc dicant specificationem extrinsecam ab objectis, & secundum illam specificationem extrinsecam, dicuntur in una universali specie colligi.

PRÆMITTO 3. Etiam posita & sic explicata universalitate specierum, non salvabitur illa sola rationem perfectioris intellectivi in Angelis perfectioribus.

Ratio, quia quantumvis superior & inferior Angelus æquales haberent species nihilominus perfectior perfectiorem entitativè eliceret speciem: quia proportionatam principio perfectiori quod est ipse Angelus superior. Exiguntur ergo illæ species tanquam quid magis proportionatum, ipsi dignitati substantiæ. Quamvis autem causa quod perfectior est, eò minori concursu aliarum causarum, adeoque objecti indigeat; id verum est, si sit effectus æqualis perfectionis principiandus, ut loquitur Esparza q. 13. ad 1. vel certè causa perfectior minori concursu objecti indiget, qui sit elevativus potentie intellectivæ, sed non hoc sensu, quasi causa perfectior, non indigeat instrumentis à natura provis, ad agendum, perfectionibus in entitate. His præmissis sit

Punctum Difficultatis

tis 2.

An Angeli quod perfectiores, eò universaliore habeant species?

DICENDUM est; Angelos quod perfectiores sunt, eò universaliore habere species, est Conclusio Suar. l. 2. c. 15. Joan. à S. Thoma D. 21. art. 4. n. 9. Martinon d. 38. n. 64. Franc. Lugo d. 8. n. 15. inclinaturque Arriaga d. 7. n. 8. est autem contra Vasq. 1. p. d. 203.

PROBATUR I. Auctoritate Dionysii de Cæl. Hierar. c. 10. secundum translationem Perionii, ad quem provocat Vasquez: ubi cum docuisset Dion. æquales esse Angelos in objectis sciendis apud citatum Joan. à S. Thoma his verbis. *At participes quidem, inquit, esse*